

Besl. O. nr. 62

Jf. Innst. O. nr. 58 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 40 (2001-2002)

År 2002 den 6. juni holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler og lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell

I

I lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Institusjoner loven gjelder for

1. Denne loven gjelder for *statlige høgre utdanningsinstitusjoner*:
 - a) *universiteter*
 - b) *vitenskapelige høyskoler*
 - c) *statlige høyskoler*
 - d) *kunsthøyskoler*
2. *Kongen fastsetter institusjonsstruktur. Hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører, avgjøres av Kongen på grunnlag av en uavhengig faglig vurdering. Kongen fastsetter institusjonens navn.*
3. *Kongen kan bestemme at deler av loven skal gjelde for andre statlige institusjoner som gir utdanning på faglig nivå med universiteter og høyskoler.*

§ 2 nr. 1 skal lyde:

1. Institusjonene under denne lov skal gi høgre utdanning som er basert på det fremste innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. *Institusjonene innenfor høgre utdanning og forskning skal samarbeide og utfylle hverandre i sine faglige aktiviteter (Norgesnett).* Utdanningstilbud skal utformes og ses i sammenheng med andre nasjonale og internasjonale utdanningstilbud.

§ 2 nr. 4, 5 og 6 skal lyde:

4. Institusjonene har ansvar for å formidle kunnskap om virksomheten og for å utbre forståelse for og *anvendelse av vitenskapens metoder og resultater, både i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv.*
5. *Institusjonene skal samarbeide med samfunns- og arbeidsliv.*

6. Institusjonene har *organisatorisk og faglig ansvar for å gi tilbud om etter- og videreutdanning på sine fagområder.*

Nåværende nr. 6 blir nr. 7 og skal lyde:

7. Universitetene og de vitenskapelige høyskolene har et særlig nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning og for å bygge opp, drive og vedlikeholde forskningsbiblioteker og museer med vitenskapelige samlinger og publikumsutstillinger. Andre institusjoner kan tillegges et tilsvarende ansvar på sine særskilte fagområder. *Kunsthøyskolene skal ivareta et nasjonalt ansvar for hele bredden av forsknings- og utviklingsoppgaver på sine fagområder.*

Nåværende nr. 7 oppheves.

§ 2 ny nr. 8 skal lyde:

8. *Institusjonene skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring. Studentevaluering av utdanningen skal inngå i systemene for kvalitetssikring. Departementet kan gi forskrift.*

Kapittel 2 får tittelen:

Institusjonens ledelse

§ 3 oppheves.

§ 4 får tittelen:

Institusjonens styre

§ 4 nr. 4 skal lyde:

4. Styret *selv fastsetter virksomhetens interne organisering på alle nivåer. Organiseringen må sikre at studentene og de tilsatte blir hørt.*

§ 5 skal lyde:

Delegasjon

1. Alle beslutninger ved institusjonen truffet av *andre enn* styret, treffes etter delegasjon på styrets vegne og på dettes ansvar.
2. Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til *andre ved* institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere.
3. For så vidt gjelder §§ 32 og 50 kan departementet, etter forslag fra styret, bestemme at styret kan delegere myndighet til *andre* ved institusjonen.
4. Styret avgjør klage over vedtak truffet av *andre* som har fått delegert myndighet etter § 5 nr. 2, i den utstrekning dette ikke er delegert til styrets klagenemnd, jf. § 24 nr. 1. Tilsvarende avgjør avdelingen klage over vedtak truffet av *grunnenhet*.

§ 6 skal lyde:

Styrets sammensetning

1. Styret består av rektor, prorektor, *to medlemmer* valgt blant tilsatte i undervisnings- og forskerstilling, *ett medlem* valgt blant de teknisk og administrativt tilsatte, *to medlemmer* valgt blant studentene og *fire* eksterne medlemmer. Rektor er styrets leder.
2. Medlemmene av styret er fritatt fra ordinær arbeidsplikt i funksjonsperioden i den grad vervene gjør det nødvendig. *Styret* fastsetter fritaketets omfang og innhold.
3. Eksterne styremedlemmer og studenter har krav på en rimelig godtgjøring for vervet, etter regler fastsatt av *styret*.
4. Departementet kan i særlige tilfeller fastsette annen styringsordning enn bestemt i *nr. 1*.

§ 7 oppheves.

§ 8 oppheves.

§ 10 skal lyde:

Valg av rektor og prorektor

1. Rektor og prorektor velges for *fire* år om gangen.
2. Valgbare som rektor og prorektor er institusjonens fast tilsatte i minst halv undervisnings- og forskerstilling. *Åremålstilsatte* i minst halv undervisnings- og forskerstilling eller *i stilling som leder for avdeling eller grunnenhet* er valgbare, dersom tilsetningsforholdet varer ut funksjonsperioden. Ingen kan gjenvelges som rektor eller prorektor hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på *åtte* år ved den nye valgperiodens begynnelse.
3. *Ved opptelling skal stemmene vektet etter en fordelingsnøkkel fastsatt av styret, innenfor følgende rammer:*

- a. *tilsatte i undervisnings- og forskerstilling* 51-71 prosent
 - b. *teknisk og administrativt tilsatte* 5-25 prosent
 - c. *studenter* 15-30 prosent
- Foretas valget i særskilt valgforsamling, skal denne ha en tilsvarende sammensetning.*
4. *Styret selv fastsetter* nærmere regler om valgene.
 5. Etter forslag fra *styret* kan departementet fastsette at rektor tilsettes på åremål for *fire* år om *gangen*. Ingen kan være tilsatt som rektor i en sammenhengende periode på mer enn *åtte* år.

§ 11 skal lyde:

Valg og oppnevning av styret

1. *Styremedlemmer* som er tilsatt ved institusjonen, og varamedlemmer for disse, velges for *fire* år. Valget foretas særskilt for de to gruppene fast tilsatte og midlertidig tilsatte i undervisnings- og forskerstilling og tilsatte i teknisk eller administrativ stilling.
2. *Styremedlemmer* fra studentgruppen, og varamedlemmer for disse, velges for ett år.
3. *Forslag til* eksterne styremedlemmer og varamedlemmer for disse *fremmes av institusjonens styre*. For Samisk høyskole *fremmes forslag av høyskolens styre og av Sametinget*. For kunsthøgskolene *fremmes forslag av høyskolens styre og av Norsk kulturråd*. Departementet oppnevner *på fritt grunnlag* eksterne medlemmer og varamedlemmer for disse *for fire* år.
4. Tilsatt i administrativ lederstilling *etter § 32* er ikke valgbar til institusjonens styre. Styret selv gir regler om hvilke lederstillinger som omfattes av denne bestemmelsen.
5. Ingen kan gjenvelges som styremedlem hvis vedkommende vil ha fungert i dette verv i et sammenhengende tidsrom på *åtte* år ved begynnelsen av den nye valgperioden.
6. *Kravene i likestillingsloven § 21 om representasjon av begge kjønn skal være oppfylt innen den enkelte valgkrets*.
7. *Styret selv fastsetter* nærmere regler om valgene.

Nåværende kapittel 3 oppheves.

Nytt kapittel 3 skal lyde:

Organ for akkreditering og evaluering

§ 12. Formål og definisjon

1. *Organet skal være et uavhengig statlig organ som gjennom akkreditering og evaluering skal kontrollere kvaliteten ved norske institusjoner som tilbyr høgre utdanning, samt godkjenne utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov. Akkrediterings- og evalueringsvirksomheten skal utformes slik at institusjonene kan dra nytte av den i sitt kvalitetssikrings- og utviklingsarbeid.*

2. *Akkreditering forstås i denne lov som en faglig bedømming av om en høgre utdanningsinstitusjon og de studier denne tilbyr fyller et gitt sett av standarder. Akkrediteringen skal baseres på evaluering foretatt av eksterne sakkyndige oppnevnt av organet. Akkreditering er en forutsetning for at en institusjon kan tilby utdanninger som er etablert med hjemmel i §§ 45 og 46.*
3. *Departementet kan gi forskrift om saksbehandling og fastsetting av standarder som skal legges til grunn for akkrediteringen.*

§ 13. Organets oppgaver og myndighet

1. *Organets oppgaver er:*
 - a. *Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring.*
 - b. *Akkreditering av institusjoner.*
 - c. *Akkreditering av studietilbud.*
 - d. *Revidering av akkreditering som allerede er gitt.*
 - e. *Evalueringer av betydning for å kunne bedømme kvaliteten i høgre utdanning. Departementet kan pålegge organet å foreta slike evalueringer.*
 - f. *Generell godkjenning av utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov.*
2. *Hvis organet finner at en institusjon ikke lenger oppfyller vilkårene for akkreditering, skal det gis en frist for å rette forholdene. Hvis vilkårene for akkreditering fortsatt ikke er tilstede, skal organet trekke akkrediteringen tilbake.*
3. *Departementet kan ikke gi organet pålegg utover det som er hjemlet i lov eller fastsettes av departementet i forskrift, og kan ikke overprøve organets akkrediteringer.*
4. *Organets vedtak etter § 48 som gjelder godkjenning av utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov, kan påklages til en klagenemnd oppnevnt av departementet. Departementet fastsetter forskrift om klageadgang på andre avgjørelser. Organets vedtak overfor private institusjoner kan i forskrift unntas fra bestemmelsene om klage i forvaltningsloven kap. VI.*
5. *Alle evalueringer som foretas av organet er offentlige, og organet skal bidra til at disse gjøres kjent.*

§ 14. Organets styre

1. *Organet ledes av et styre som har det overordnede ansvar for organets virksomhet og de beslutninger som organet treffer.*
2. *Styret oppnevnes av Kongen og består av fem medlemmer og tre varamedlemmer, hvorav ett medlem og ett varamedlem skal være studenter. Departementet oppnevner styrets leder.*

3. *Styrets funksjonstid er fire år. Studentmedlemmer oppnevnes for to år.*
4. *Medlemmer av styret kan ikke inneha ledende stilling eller verv ved institusjoner under denne lov.*
5. *Styret tilsetter daglig leder for organet på åremål. Åremålsperioden skal være seks år.*

§ 15 nr. 2 skal lyde:

2. *Direktøren er den øverste leder for den samlede administrative virksomhet ved institusjonen, innenfor de rammer som styret fastsetter.*

Nåværende § 19 nr. 1 oppheves.

Nåværende nr. 2 blir nr. 1.

§ 19 nr. 2 skal lyde:

2. *Studentene skal ha minst 20 prosent og aldri mindre enn to av medlemmene i alle kollegiale organer som tildeles beslutningsmyndighet, hvis ikke det delegerende organ enstemmig bestemmer noe annet.*

§ 23 skal lyde:

Møtebok

Det skal føres møtebok for *styret* og for andre styringsorganer, styrer og utvalg med vedtakskompetanse. Det oppnevnte organ kan bestemme at det også skal føres møtebok for andre utvalg.

§ 24 nr. 1 skal lyde:

1. *Styret kan selv oppnevne en klagenemnd som avgjør klager og saker etter § 42 nr. 3 og § 54 på vegne av styret. Klagenemndas saksområde fastsettes ved generell instruks gitt av styret selv.*

§ 25 nr. 1 skal lyde:

1. *Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. To av medlemmene skal være studenter. Leder og varamedlem for leder skal fylle de lovbestemte krav for lagdommere. Leder og varamedlem for leder skal ikke være tilstede ved institusjonen.*

§ 27 nr. 2 og 3 skal lyde:

2. *Ved valg til organ som nevnt i nr. 1 skal det avholdes urnvalg blant studentene, med mindre allmøte enstemmig bestemmer noe annet. Et vedtak om annen valgordning enn urnvalg gjelder kun for første påfølgende valg.*
3. *Institusjonen skal legge forholdene til rette slik at studentorganene kan drive sitt arbeid på en tilfredsstillende måte. Omfanget av tilretteleggingen skal spesifiseres i en avtale mellom institusjonen og øverste studentorgan.*

§ 30 skal lyde:

Utlysning av og tilsetning i undervisnings- og forskerstillinger

1. *Tilsetning i undervisnings- og forskerstillinger foretas av styret, eller etter styrets beslutning av underordnet organ eller ett eller flere tilsetningsutvalg. Styret selv fastsetter sammensetningen av tilsetningsutvalget. Studentene skal være representert i tilsetningsorganet, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.*
2. *Tilsetning på åremål kan skje i undervisnings- og forskerstillinger når tjenestemannen skal delta i prosjekt.*
3. *Tilsetningsorganet utlyser selv undervisnings- og forskerstillinger. Medlem av annet tilsetningsorgan enn styret kan likevel alltid kreve at styret selv foretar utlysingen. Hvis det ene kjønn er klart underrepresentert innen den aktuelle stillingskategorien på vedkommende fagområde, skal de som er av dette kjønn spesielt inviteres til å søke. Styret kan bestemme at en stilling kun skal utlyses for det underrepresenterte kjønn.*
4. *Tilsetning i undervisnings- og forskerstillinger skjer på grunnlag av innstilling. Innstilling skjer ut fra sakkyndig bedømmelse etter den stillingsbeskrivelse som er gitt i utlysning og betenkning. Tilsetningsorganet kan avgjøre at det i tillegg skal gjennomføres intervju, prøveforelesninger eller andre prøver. Tilsetningsorganet kan i særskilte tilfeller bestemme at kravet om sakkyndig bedømmelse kan fravikes for undervisnings- og forskerstillinger som ikke er førstestillinger eller professorstillinger. Når det foretas sakkyndig bedømmelse, skal begge kjønn være representert blant de sakkyndige. Det skal legges vekt på likestillingshensyn ved tilsetning. I stillinger hvor det stilles krav om pedagogiske kvalifikasjoner, skal det foretas en særskilt vurdering av om søkerne oppfyller disse. Styret gir nærmere regler om bedømmelsen, jf. likevel nr. 6.*
5. *Styret selv bestemmer hvem som skal innstille og fastsetter nærmere regler om innstilling m.m.*
6. *Departementet kan gi nærmere bestemmelser om fremgangsmåte og kriterier for tilsetning eller opprykk i undervisnings- og forskerstilling.*

Ny § 30 a skal lyde:

§ 30 a. *Tilsetning av leder for avdeling og grunnenhet*

1. *Leder for avdeling og grunnenhet kan tilsettes på åremål. Åremålsperioden skal være fire år. Ingen kan være tilsatt på åremål i stilling etter denne paragraf i mer enn til sammen tolv år.*
2. *Styret foretar selv utlysning og tilsetning av leder for avdeling og grunnenhet. Tilsetning skjer på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg*

oppnevnt av styret. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

3. *Når særlige grunner taler for det, kan styret selv foreta tilsetning uten forutgående kunngjøring.*

Ny § 30 b skal lyde:

§ 30 b. *Tilsetning av rektor*

Hvis departementet har fastsatt at rektor tilsettes på åremål etter § 10 nr. 5, foretar styret selv utlysning og tilsetning av rektor. Tilsetning skjer på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg oppnevnt av styret. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

§ 32 skal lyde:

Tilsetning i administrative lederstillinger

1. *Styret foretar selv utlysning og tilsetter administrerende direktør for institusjonen, administrerende direktørs stedfortreder ved institusjoner med slik stilling, og etter styrets nærmere bestemmelser andre administrative ledere. Tilsetning i stilling som administrerende direktør kan skje på åremål.*
2. *Tilsetning som administrerende direktør skjer på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg oppnevnt av styret. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet. Tilsetning i andre stillinger etter denne paragraf skjer på grunnlag av innstilling fra administrerende direktør.*

§ 37 får tittelen:

Krav for opptak til høgre utdanning

§ 37 ny nr. 3 skal lyde:

3. *Departementet kan i forskrift fastsette at institusjonene i særskilte tilfeller kan gjøre unntak fra bestemmelsen om generell studiekompetanse for søkere under 25 år.*

Nåværende nr. 3 og 4 blir nye nr. 4 og 5.

§ 37 nr. 6 og 7 skal lyde:

6. *Styret kan fastsette særlige faglige minstekrav ved opptak til høgre grads studier.*
7. *Den som er tatt opp som student ved en institusjon under loven, har adgang til åpne studier ved de øvrige, så fremt opptakskravet er generell studiekompetanse og søkeren ikke er tatt opp med hjemmel i nr. 2, 3 eller 4.*

§ 38 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. *Det skal være eget opptak til høgre grads studier.*
2. *Departementet kan gi bestemmelser om nasjonal samordning, herunder klagebehandling, av opptakene.*

§ 39 nr. 1 skal lyde:

1. Når kapasitetshensyn eller ressurs-hensyn krever det kan *styret selv* regulere adgangen til det enkelte studium eller deler av det, *innenfor de rammer og mål som gis av overordnet myndighet.*

§ 39 nr. 3 skal lyde:

3. Departementet gir *forskrift* om rangering av søkerne.

§ 40 nr. 3 og 4 skal lyde:

3. *Styret gir* nærmere regler om adgangen til å gå opp til eksamen uten å være opptatt som student, og kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for slik *eksamen.*
4. *Styret kan* fastsette at eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter *til vedkommende studium*, skal betale et vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å holde eksamen for denne gruppen. *Studenter som følger utdanningsplan skal ikke betale slikt vederlag.* Departementet kan gi *forskrift.*

§ 42 nr. 2, 3 og 4 skal lyde:

2. En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig i grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv utestenges fra studiet i inntil 3 år. Institusjonen skal informere *Sosial- og helsedirektoratet* om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd.
3. En student som har opptrådt slik som beskrevet i § 54 nr. 1 eller 2, kan ved vedtak av styret selv *eller styrets klagenemnd, jf. § 24 nr. 1,* utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år. Departementet gir nærmere regler om informasjonsrutiner m.v.
4. Vedtak om bortvisning eller utestenging treffes med minst to tredelers flertall. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet *eller særskilt klageorgan oppnevnt av dette,* er klageinstans.

§ 42 a nr. 5 skal lyde:

5. En nasjonal nemnd oppnevnt av departementet avgjør, etter uttalelse fra styret, om studenten skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisopplæring. Forvaltningsloven § 42 gjelder tilsvarende. Nemnda skal ha fem medlemmer. Le-

deren skal oppfylle kravene til *lagdommer*, og to av medlemmene skal oppnevnes etter forslag fra studentenes organisasjoner.

Ny § 42 b skal lyde:

Utestenging etter skikkethetsvurdering

1. *Kongen kan fastsette at i enkelte utdanninger* skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for *yrket.* Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet.
2. Vitnemål for fullført *utdanning* forutsetter at studenten er vurdert som skikket for *yrket.*
3. Styret selv kan etter innstilling fra en egen skikkethetsnemnd vedta at en student ikke er skikket for *yrket.* Student som ikke er skikket for *yrket,* kan utestenges fra studiet.
4. Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall. Vedtak kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Departementet er klageinstans.
5. Studenten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen talsperson fra sak er reist i skikkethetsnemnda. Utgiftene ved dette dekkes av institusjonen.
6. Reglene i § 43 gjelder tilsvarende.
7. Departementet gir *forskrift* om skikkethetsvurdering i *de enkelte utdanninger.*

Kapittel 10 får tittelen:

Læringsmiljø. Grader. Eksamen

§ 44 skal lyde:

Læringsmiljø

1. *Styret* har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. *Styret* skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.
2. *Styret har ansvar for at læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utforming av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, sørges for:*
 - a. *at lokaler, adkomstveier, trapper m.v. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.*
 - b. *at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklimate og luftkvalitet.*
 - c. *at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige.*
 - d. *at lokalene er innredet slik at uheldige fysiske belastninger for studentene unngås.*
 - e. *at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges.*

- f. at tekniske innretninger og utstyr er forsynt med verneinnretninger og blir vedlikeholdt slik at studentene er vernet mot skader på liv og helse.
- g. at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.
- h. at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn.
- i. at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

Departementet kan fastsette forskrift.

3. Ved institusjonen skal det være et læringsmiljøutvalg som skal bidra til at bestemmelsene i nr. 1 og 2 blir gjennomført. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Styret kan tillegge utvalget også andre oppgaver. Læringsmiljøutvalget rapporterer direkte til styret, og skal hvert år avgi rapport om institusjonens arbeid med læringsmiljø. Studentene og institusjonen skal ha like mange representanter hver i utvalget. Utvalget velger hvert år leder vekselvis blant institusjonens og studentenes representanter.
4. Institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå som en del av institusjonens interne systemer for kvalitetssikring etter § 2 nr. 8.
5. Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.

Ny § 44 a skal lyde:

Undervisning

1. Studieåret er normalt 10 måneder. Styret fastsetter undervisningsterminene. Et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.
2. Forelesninger er offentlige. Når forelesningenes art tilsier det, kan styret likevel bestemme at visse forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller visse grupper av studenter.
3. Styret kan bestemme at andre enn fagets studenter skal få delta i kurs og øvelser når det er ledig kapasitet.

Ny § 44 b skal lyde:

Utdanningsplan

I løpet av første semester skal institusjonen og studenter som blir tatt opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, inngå en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og med-

studenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.

§ 45 får tittelen:

Grader og yrkesutdanninger. Titler

§ 45 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. Kongen bestemmer hvilke grader og yrkesutdanninger institusjonen kan gi, den tid det enkelte studium skal kunne gjennomføres på, og hvilken tittel graden eller yrkesutdanningen gir rett til. Departementet kan fastsette forskrift om krav til høyre grad og om omfang av selvstendig arbeid i høyre grad.
2. En institusjon som har rett til å gi doktorgrad, kan på de samme fagområder tildele graden æresdoktor (doctor honoris causa) for betydningsfull vitenskapelig eller kunstnerisk innsats, eller fremragende arbeid til gagn for vitenskapen eller kunsten.

§ 46 skal lyde:

Fag, emner og emnegrupper. Rammeplan. Studieplan

1. Universiteter bestemmer selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for en grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1.
2. Vitenskapelige høyskoler, statlige høyskoler og kunsthøyskoler bestemmer selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for lavere grad eller yrkesutdanning fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1. Innenfor de fagområder der de kan tildele doktorgrad bestemmer de selv hvilke fag, emner og emnegrupper institusjonen skal tilby, og som skal inngå i grunnlaget for øvrige grader eller yrkesutdanninger fastsatt med hjemmel i § 45 nr. 1. For fagområder der de ikke kan tildele doktorgrad fastsetter departementet slike bestemmelser.
3. Departementet kan fastsette at bestemte emner inntil 20 studiepoeng skal inngå i en grad.
4. Departementet kan fastsette nasjonale rammeplaner for enkelte utdanninger.
5. Styret fastsetter studieplan for det faglige innholdet i studiene, herunder bestemmelser om obligatoriske kurs, praksis og lignende og om vurderingsformer.
6. Myndighet gitt i § 46 nr. 1-2 kan trekkes tilbake av departementet dersom institusjonene ikke har tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring, jf. § 2 nr. 8.

§ 47 skal lyde:

Godskrivning av grad, yrkesutdanning, fag eller emne fra institusjon under denne lov

Grad, yrkesutdanning, fag, emne eller emnegruppe fra en institusjon som går inn under denne lov, skal godskrives studenten ved de andre institusjonene *med samme antall studiepoeng*. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

§ 48 skal lyde:

Godkjenning av grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under denne lov

1. Den som har grad eller utdanning fra utenlandsk eller norsk institusjon som ikke går inn under denne lov, kan søke *organ for akkreditering og evaluering* om å få utdanningen generelt godkjent som *jevngod med grad, del av grad eller utdanning* som gis ved institusjonene med hjemmel i §§ 45 og 46. Departementet kan gi forskrift om godkjenning og klageadgang, jf. § 13 nr. 4.
2. Det tilligger den enkelte institusjon under denne lov å avgjøre søknader om godkjenning som *faglig jevngod med grad, del av grad eller utdanning* institusjonen gir. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir rett til å bruke tittel som er fastsatt for den grad eller yrkesutdanning som det er jevnført med.
3. Eksamen eller grad som er godkjent etter lov om eksamensrett for og statstilskudd til private høyskoler § 9, skal godskrives studenten ved institusjoner under denne lov med samme antall studiepoeng.
4. I særlige tilfeller kan godkjenning gis helt eller delvis på grunnlag av kunnskaper som er dokumentert på annen måte enn ved eksamen. Prøve til kontroll av de dokumenterte kunnskaper eller tilleggsprøve kan kreves avlagt.

§ 50 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. Styret skal sørge for at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende studium. *Det skal være ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene.*
2. Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to *sensorer, hvorav minst en ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høgre grad.*

§ 50 nr. 5, 6, 7 og 8 skal lyde:

5. Ved ny sensurering etter § 51 nr. 2 og § 52 nr. 4 benyttes *minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern*. Endring kan gjøres både til gunst og

ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

6. *Vurderingsuttrykket ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.*
7. Styret selv gir forskrift om avleggelse av og gjennomføring av eksamener og prøver, herunder vilkår for å gå opp til eksamen eller prøve på nytt og for adgang til ny praksisperiode, og bestemmelser om oppmelding og vilkår for oppmelding. For utdanninger med nasjonale rammeplaner fastsatt etter § 46 nr. 4 må forskriften ta utgangspunkt i de eventuelle generelle bestemmelser om eksamen og sensur som gis i rammeplanen. Styret kan delegerer til *avdeling eller grunnenhet* å gi utfyllende regler om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.
8. Departementet kan fastsette alternative *vurderingsformer* til eksamen ved kunstutdanninger når faglige hensyn tilsier det.

§ 52 nr. 4, 5 og 6 skal lyde:

4. En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultat er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av vurderingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger. *Ved bruk av løpende vurdering kan institusjonen bestemme om studenten skal framsette klage etter vurdering av separat prøve, oppgave eller annen vurdering, eller om klage skal framsettes når resultatet fra fag, emne eller emnegruppe er kunngjort.*
5. Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av *praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve*, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når *prøven* ikke er bestått.
6. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

§ 53 skal lyde:

Vitnemål

1. *Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Samtidig skal det utferdiges Diploma Supplement.*
2. Den som ikke har avsluttet *utdanning* skal på anmodning gis karakterutskrift for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.

3. *For en kandidat som går opp til eksamen etter § 40 nr. 1 annet punktum skal det angis på vitnemål eller karakterutskrift dersom kandidatens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for studenter som er tatt opp ved studiet.*
4. *Institusjonen skal tildele autorisasjon for helsepersonell, i forbindelse med utstedelse av vitnemål, i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.*

§ 54 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. Styret selv eller styrets klagenemnd, jf. § 24 nr. 1, kan annullere eksamen eller prøve, eller godkjenning av kurs, hvis studenten
 - a) ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden har skaffet seg adgang til å gå opp til vedkommende eksamen eller prøve, eller til å delta i vedkommende kurs, eller
 - b) *forsettlig eller grovt uaktsomt* har fusket eller forsøkt å fuske ved avleggelsen av, eller forut for endelig sensur av, vedkommende eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs.
2. Styret selv eller styrets klagenemnd, jf. § 24 nr. 1, kan annullere godskriving eller godkjenning av

utdanning, eller fritak for eksamen eller prøve, hvis studenten har oppnådd dette ved hjelp av falskt vitnemål eller annen form for uredelig opptreden.

§ 54 c oppheves.

II

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. gjøres følgende endring:

§ 53 første ledd skal lyde:

Sosial- og helsedirektoratet gir autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning mot nærmere fastsatt godtgjørelse. *Departementet kan i forskrift pålegge den enkelte utdanningsinstitusjon og andre med utdanningsansvar å gi autorisasjon for utdanninger der det ikke kreves praktisk tjeneste (turnustjeneste), jf. § 48 andre ledd bokstav b.* Sosial- og helsedirektoratet kan delegere myndighet til å gi spesialistgodkjenning til private yrkesorganisasjoner.

III

1. Avsnitt I og II trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.
- 2: Departementet fastsetter overgangsregler.

Ågot Valle
president

Sigvald Oppebøen Hansen
sekretær